

Co se stalo na letišti Croydon?

Vzdělávací cíl: Žáci na základě analýzy fotografie a dalších pramenů napíší příběh židovského uprchlíka z roku 1939. Zjištěné skutečnosti promýšlejí v obecnějším kontextu mezinárodně politické situace konce 30. let.

Klíčová slova: druhá světová válka, nacismus, holokaust, uprchlíci, etická dimenze, tvoříme

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 ZKOUMÁNÍ FOTOGRAFIE (3 min.)

Prohlížení fotografie pomocí lupy.

2 ANALÝZA FOTOGRAFIE (5 min.)

Četba popisky. Označování postav a prvků, které jsou důležité pro porozumění zobrazené události, a jejich popis.

Žáci mohou určit odnášenou postavu jako uprchlíka, který se brání vrácení do okupované Evropy. Dále britské policisty, letecký personál či vojáky. Dataci snímku mohou propojit s domácím kontextem, tj. se vznikem protektorátu.

3 FORMULOVÁNÍ OTÁZEK K PŘÍPADU (5 min.)

Žáci přijímají roli novináře, který má k fotografii napsat článek. Vymýšlejí a zapisují do textového pole klíčové otázky, které by k fotografii potřebovali zjistit. Cílem je vyzkoušet si kritický rozbor emotivního vizuálního pramene. S otázkami budou žáci dále pracovat.

Žáci se mohou ptát, proč se muž rozhodl uprchnout do Velké Británie. Odkud utekl? Proč mu vstup do Velké Británie není povolen? Kromě politických souvislostí mohou žáci zohlednit i osobní rovinu: Kdo je odnášený muž? Měl rodinu? Jak jeho pokus dopadl?

4 ČTENÍ RODINNÝCH VZPOMÍNEK (3 min.)

Seznámení s postavou uprchlíka Oskara Goldberga prostřednictvím vzpomínek jeho bratra Norberta. Zvýrazňování důležitých informací. Učitel připomíná úkol napsat novinový článek.

Žáci zjišťují, že Goldberg pocházel z rodiny židovských podnikatelů z Moravské Ostravy. Text osvětluje detaily Oskarova úspěšného pokusu o útěk před okupací. Žáci si uvědomují, že se Oskar při pokusu o své vrácení do okupované Evropy bránil a využil přítomnosti novinářů. Mohou reflektovat, že Goldbergovo aktivní jednání zachránilo nejen jeho, ale celou skupinu uprchlíků, kteří měli být vráceni.

5 OTÁZKY K PŘÍPADU - HLEDÁNÍ ODPOVĚDÍ (5 min.)

Doplňování odpovědí k vlastním otázkám na základě informací z četby rodinné vzpomínky. Žáci mohou rovněž upravit původní znění svých otázek.

Žáci se mohou např. ptát, proč britské úřady bránily vstupu občanů protektorátu.

6 ČTENÍ DOPISU (3 min.)

Četba dopisu z rodinného archivu. Zvýrazňování důležitých informací.

7 OTÁZKY K PŘÍPADU - HLEDÁNÍ ODPOVĚDÍ (5 min.)

Doplňování odpovědí na základě nově zjištěných informací z dopisu. Žáci mohou rovněž upravit původní znění svých otázek.

8 PSANÍ NOVINOVÉHO ČLÁNKU (5 min.)

Psaní novinového článku k fotografii Oskara Goldberga na základě poznámek, které žáci postupně nasbírali při analýze pramenů.

9 ZKOUMÁNÍ TITULNÍ STRÁNKY NOVIN (3 min.)

Prohlížení novin pomocí lupy.

Žáci si uvědomí kontext, v němž byla fotografie publikována (hlavní zpráva na titulní straně novin).

10 ČTENÍ PŘEKladu (3 min.)

Četba překladu článku z britských novin. Zvýrazňování důležitých informací.

11 PSANÍ NOVINOVÉHO ČLÁNKU (5 min.)

Úprava vlastního článku na základě informací získaných z dobového tisku.

Žáci mohou doplnit např. informaci, že uprchlíkům pomohla medializace jejich případu. Mohou se ptát, proč Velká Británie v době, kdy z okupovaného Československa utíkali lidé ohrožení na životě, zavedla vízovou povinnost. Dále mohou doplnit údaje o roli Židovského pomocného výboru pro uprchlíky nebo počty uprchlíků.